

De zeventiende provincie

De Marokkaanse overheid is voornemens Marokkanen in den vreemde ('de 17e provincie van Marokko') sterker bij hun land van herkomst te betrekken, onder meer door kennis van het Arabisch en van de Marokkaanse cultuur te stimuleren.¹ Het aantal deelnemers aan taal- en cultuurcursussen zou moeten stijgen van 60.000 naar 150.000. Marokko heeft dertig miljoen inwoners, terwijl buiten de landsgrenzen drie miljoen mensen van Marokkaanse origine wonen. De Nederlandse politiek reageert afwijzend, want (pressie tot) het volgen van dergelijke cursussen zou niet bijdragen aan hun integratie in de Nederlandse samenleving. Minister Verhagen (BZ) eist tekst en uitleg van de Marokkaanse ambassadeur (De Volkskrant 16/2/2008).²

De Marokkaanse ambassadeur zal er ongetwijfeld op wijzen dat de Nederlandse overheid een soortgelijk taal- en cultuurbeleid jegens Nederlanders in den vreemde voert: via de stichting *Nederlands Onderwijs in het Buitenland* (NOB) bevordert de overheid dat kinderen van Nederlandse origine cursussen in Nederlandse Taal en Cultuur (NTC) volgen, bij voorkeur 3½ uur per week.³ Niet alleen om remigratie te vergemakkelijken, maar ook 'omdat de eigen taal en de eigen cultuur nauw verbonden zijn met de identiteit en eigenheid van een persoon; ook het proces van verwerving van de nieuwe taal kan positief worden beïnvloed door de moedertaal aandacht te blijven geven', zegt de NOB.⁴ De Nederlandse onderwijsinspectie oefent toezicht op de kwaliteit van de NTC-cursussen uit.

Minister Verhagen kan repliceren dat Nederlands meestal de *moedertaal* is van Nederlandse kinderen in den vreemde. Arabisch is weliswaar de officiële voertaal in Marokko, onder andere op school, maar de meeste Nederlandse allochtonen van Marokkaanse afkomst hebben een Berbers dialect als moedertaal.

De Marokkaanse ambassadeur kan daarop antwoorden dat (de Marokkaanse variant van) het Arabisch zo niet de moedertaal dan toch de *tweede* taal is die iedere Marokkaanse ingezetene beheerst. Bovendien wordt van een goede moslim verwacht dat hij of zij de Arabische teksten uit de Koran kan begrijpen. En misschien heeft de ambassadeur nóg een pijl op z'n boog: door hun Marokkaanse culturele identiteit te versterken, worden allochtonen van Marokkaanse afkomst geholpen hun zelfrespect te bewaren ondanks de racistische discriminatie en islamofobie die zij in hun Nederlandse omgeving ondervinden.

Waarom spreekt de Marokkaanse overheid, als zij het over Marokkanen in den vreemde heeft, van haar *zeventiende provincie*? Is dat uit een soort annexatiedrift? Neen, zegt Henk Müller (De Volkskrant 16/2/2008 p.2), de emigranten zijn van levensbelang voor de Marokkaanse economie.² Ze zijn namelijk haar belangrijkste exportproduct (naast fosfaat en illegale hasj-uitvoer):

- zij maken een deel van hun verdiende geld naar hun Marokkaanse familie over;
 - hun geldtransfers leveren Marokko buitenlandse valuta op;
 - ze kopen Marokkaanse exportproducten;
 - al dan niet op familiebezoek, brengen ze als toeristen geld in het laatje; en
 - velen komen later terug om in Marokko een huis te bouwen en daar hun oude dag door te brengen.
- Door emigranten *via de Arabische taal* aan zich te binden, voorkomt de Marokkaanse overheid dat zij geassocieerd wordt met het door Europese landen gevreesde moslimfundamentalisme. Economisch gezien, zijn Marokkaanse emigranten *die Arabisch (en Frans) spreken* ook interessant voor Marokko:
- ze kunnen een *trait d'union* met Marokkaanse exportbedrijven vormen; en
 - door *remigratie* kunnen ze, dankzij hun West-Europese scholing en hun in West-Europa vergaarde spaargeld, de Marokkaanse economie versterken.⁵

Ik opperde hierboven het idee dat de Marokkaanse ambassadeur het vierjarenplan voor de Marokkanen in den vreemde, wat Nederland betreft, ook zou kunnen rechtvaardigen met de noodzaak om hen een hart onder de riem te steken binnen de racistische, islamofobe Nederlandse samenleving. Is dat idee *vérgezocht*? Neen, de Raad van Europa heeft op 12 februari jongstleden een vernietigend rapport over racisme en onverdraagzaamheid binnen Nederland uitgebracht.⁶ Hebben de opstellers van het rapport een vertekend beeld gegeven van de Nederlandse situatie? Oud-minister Winnie Sorgdrager heeft de concepttekst gecheckt en vindt dat de opstellers zorgvuldig te werk zijn gegaan. En de afgelopen week werd opnieuw een bewijs van racisme en onverdraagzaamheid geleverd door de overtrokken wijze waarop Nederlandse politici op de plannen van de Marokkaanse overheid reageren: allochtonen van Marokkaanse origine worden geduld op voorwaarde dat ze hun Marokkaanse culturele identiteit afzweren!

-
- ¹ <http://nieuws.marokko.nl/index.php?nav=nieuws&nid=9504>;
<http://www.aujourdhui.ma/couverture-details59823.html>;
http://www.amome.net/index.php?option=com_content&task=view&id=531&Itemid=2;
<http://www.portaildumaroc.com/news+article.storyid+5660.htm>;
<http://www.bladi.net/16897-maroc-plan-national-mre.html>;
<http://forum.politics.be/showthread.php?p=3257765#post3257765>
- ² <http://www.volkskrant.nl/vk-online/20080215/public/pages/01001/articles/VOK-20080215-01001002.html>
(Marokko haalt band met migrant aan);
<http://www.volkskrant.nl/vk-online/20080216/public/pages/01001/articles/VOK-20080216-01001017.html>
(Verhagen eist uitleg van gezant Marokko);
<http://www.volkskrant.nl/vk-online/20080216/public/pages/01002/articles/VOK-20080216-01002004.html>
(‘Deze oproep zegt jonge generatie niets’);
<http://www.volkskrant.nl/vk-online/20080216/public/pages/01002/articles/VOK-20080216-01002005.html>.
(Rabat probeert het met Islam, bij gebrek aan beter; N.B. de kop wringt met de inhoud van het artikel).
- ³ http://www.stichtingnob.nl/page.jsp?opencats=100_106
- ⁴ http://www.stichtingnob.nl/page.jsp?opencats=100_106_294
- ⁵ <http://www.emcemo.nl/index.html>
- ⁶ http://www.coe.int/t/e/human_rights/ecri/1-ECRI/2-Country-by-country_approach/default.asp#TopOfPage;
<http://www.nieuwreligieuspeil.net/node/1685>;
<http://www.depers.nl/binnenland/171702/Steeds-meer-racisme-in-Nederland.html>.